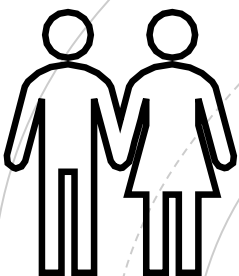
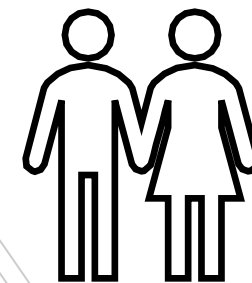

Acordul de servicii de asistență tehnică pentru Dezvoltarea unui sistem unitar
pentru managementul resurselor umane în cadrul administrației publice

Stimularea financiară a performanței

Context, lecții învățate și direcții de acțiune în vederea introducerii premiului de
exelență pentru funcționarii publici din România

Structura prezentării

Context și surse de date

- Context
- Surse de date

Experiența internațională

- Teorii și dovezi din practica internațională
- Tendințe principale
- Factori de succes

Experiența națională – lecții învățate

- Scheme de stimulare financiară a performanței (SFP) implementate în trecut
- Scheme SFP actuale
- Lecții desprinse din aplicarea „Stimulentelor”

Premiul de excelență

- Recomandări generale
- Opțiuni de implementare
- Planul de implementare etapizată

1. Context

- ☛ Cadrul strategic și legal și HRM RAS
- ☛ Surse de date

CONTEXT

1. Eforturile de **modernizare a administrației publice**, în special a funcției publice (SDFP, SCAP, Codul administrativ)
2. Eforturi de a face **salarizarea din sectorul public mai competitivă și echitabilă** pe termen lung (Legea-cadru nr. 153/2017)
  - ☛ Salariile - mai competitive, dar există în continuare probleme de echitate salarială (concluziile analizei datelor salariale)
  - ☛ Stimularea performanței – o dimensiune cheie din Legea-cadru.

3. Sprijin pentru implementarea reformelor - HRM RAS:

Livrabile relevante pentru SFP:

- ☛ 1.1 Analiza diagnostic– politica salarială– să existe un cadru general de linii directoare privind acordarea premiului de excelență
- ☛ 2.3 Metodologia privind monitorizarea politicii salariale – una dintre cele patru dimensiuni se referă la stimularea performanței
- ☛ 5.1 Analiza sistemului de management al performanței

■ Surse de date pentru acest raport

- **Analiza literaturii de specialitate și a studiilor** relevante publicate de organizații internaționale/universități;
- **Interviuri cu actori cheie** pentru a colecta informații despre scheme de SFP anterioare din România (MFP, ANAF, MMPS);
- **Analiza datelor salariale** furnizate de MMPS și a datelor agregate cu cheltuielile salariale furnizate de MPF pentru luna februarie 2019.

2. Experiența internățională

- ☛ Teorii și dovezi
- ☛ Tendințe principale
- ☛ Factori de succes

Stimularea financiară a performanței– un domeniu dezbătut în teorie

Premisa : banii pot influența nivelul efortului individual și pot determina comportamentul și performanța dorită în cadrul organizației.

INTRINSIC VS. EXTRINSIC MOTIVATION: WHY WE DO WHAT WE DO

Because of the interest and enjoyment in the task itself

- Enjoyment
- Purpose
- Growth
- Curiosity
- Passion
- Self-expression
- Fun

Because of the outcome that will result by doing the task

- Promotions
- Pay raises
- Bonuses
- Benefits
- Prizes
- Winning
- Perks

Analiza literaturii de specialitate=> poziții pro și contra puternice

- *Teoria psihologică*
- *Economie neoclasică*
- *Economie comportamentală*

Tendențe recente:

- *Salarizarea pe baza competențelor*
- *Salarizarea în funcție de contribuție*
- *Strategii de recompensare integrate*

Stimularea financiară a performanței – produce efecte?

Un domeniu dezbătut și în practică

☛ Efecte neclare, mai degrabă limitate

Mai vizibile în sănătate, educație,
administrație fiscală

Mai puțin vizibile în funcția publică

☛ DAR: introdusă tot mai mult în cursul ultimilor 20 de ani pentru a stimula profesionalizarea și responsabilizarea

- Aproximativ 2/3 din țările OECD folosesc SFP, ca sporuri (18 țări) sau ca și creșteri permanente ale salariului de bază în funcție de performanță (21 de țări)
- În 2017 în UE 21 de țări raportau că utilizează SFP în administrația publică (studiu EUPAN) și că aceste scheme acopereau 46,7% din funcționarii publici.

SFP – efecte în cazul funcționarilor publici

Depinde de cum se măsoară succesul...

- Efort individual sporit sau rezultate imediate
—interpretare limitativă în primele studii
- Ca măsură ce însoțește reforme organizaționale mai ample: “CATALIST PENTRU SCHIMBARE”

Reformele SFP pot facilita alte reforme organizatorice și de management:

- Îmbunătățirea procesului de formulare a obiectivelor;
- Îmbunătățirea **dialogului manageri-angajați**
- **Mai multă flexibilitate în organizarea muncii**

Experiența internațională cu privire la elementele de design pentru schemele SFP (1)

Schemele de SFP din sectorul public variază în funcție de:

- 1. Metodele de stabilire a salariilor**
- 2. Contextul unor politici HRM centralizate sau descentralizate + variații cu privire la grupurile de angajați vizați de aceste scheme**
- 3. Sisteme de carieră sau bazate pe poziții**
  - + opțiunile de design depind și de:**
    - Natura și diversitatea obiectivelor din respectivul context organizațional;
    - Dacă schema este individuală sau de grup;
    - Cum este măsurată performanța și cum se corelează acest lucru cu schema de SFP;
    - Mărimea și frecvența majorărilor acordate prin schemele de SFP : SFP este în general o parte mică din salariu

Experiența internațională cu privire la elementele de design în schemele SFP (2)

3 elemente cheie de design pentru schemele SFP:

1. Legătura cu procesul de evaluare anuală a performanțelor:

- **Riscul ca recompensele financiare să genereze o atitudine defensivă**
  - *studiu de caz: Australia – schema a condus la un proces conflictual de evaluare deși a încurajat derularea discuțiilor cu privire la performanță*
- Schemele legate de evaluarea anuală a performanțelor sunt frecvente în statele membre UE
- **Atunci când schemele SFP nu sunt legate de evaluarea anuală a performanței** se poate asigura recompensarea personalului cât mai aproape de evenimentul cu ocazia căruia a fost demonstrată performanța
- **O combinație este posibilă (UK – SCS)**

2. Diferențiere între funcționarii de rang înalt și restul funcționarilor – conform cadrului de MP aplicabil

3. Nevoia de flexibilitate la nivel sectorial/organizațional

Studiu de caz – Rolul managerilor este esențial:

Raportul Makinson și SFP pe baza performanței de grup în UK

- Raportul pledează pentru SFP pe baza performanței de grup - *DAR astfel sunt penalizați cei performanți și recompensați cei care sunt "în trecere(...)" și depinde de manageri să rezolve această problemă*
- *cei performanți și recompensați cei care sunt "în trecere(...)" și depinde de manageri să rezolve această problemă*

Factori de succes – în absența modelelor ideale...

Nu există soluție ideală
– „modelul adecvat” este preferabil
”modelului de buna practică”

Depinde de maturitatea culturii de MP din organizație
(“cerințe preliminare privind sistemul de MP”)

SFP trebuie integrate în practicile mai ample de dezvoltare a personalului

Design participativ

Selectivitatea schemei trebuie atent ajustată

Regulile de implementare, cerințele de monitorizare și evaluare sunt clare și sunt urmate

Recompense non-financiare trebuie prioritizate

3. Experiența națională

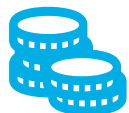
- ☛ Scheme SFP anterioare
- ☛ Scheme SFP actuale
- ☛ **Lecții din aplicarea ”stimulentelor”**

Privire de ansamblu asupra schemelor vechi și actuale de SFP din România

Scheme anterioare	Scheme actuale
• Educație – gradația de merit	• Aplicabilă
• Sectorul de apărare și ordine publică – majorare salarială pentru contribuții la activități cu caracter excepțional	• Aplicabilă
• „Stimulentele” din instituții cu prerogative de inspecție și control și din ministerele de linie coordonatoare	• Abrogată în 2010
• Personalul care e implicat în gestionarea fondurilor UE beneficiau de o majorare de 75% a salariului de bază – redusă apoi la 50%, pe baza unor indicatori cantitativi	• Aplicabilă • Majorare limitată la 35% din salariul de bază
• Spor de maxim 50% pentru personalul implicat în echipe de implementare a proiectelor finanțate din fonduri UE	• Aplicabilă • (nu e definită ca SFP dar e utilizată ca SFP)
• Sporul de performanță din Consiliul Concurenței	• Curtea de Conturi a contestat legalitatea schemei • Premiul de excelență (nu a fost aplicat încă)

Lecții desprinse din experiența României cu SFP: “stimulentele”

Un spor de performanță acordat tuturor nu este SFP!

Majorarea era prea mare (odată ce schema a fost abrogată a existat un efect demotivant semnificativ).

SFP trebuie limitat sub un anumit prag

Majorările erau acordate în general tuturor angajaților (percept ca un drept salarial permanent). Mecanismul de acordare nu era legat de performanță (toți trebuiau să beneficieze).

SFP trebuie să se bazeze pe criterii și mecanisme legat de performanță

SFP trebuie să vizeze angajații c performanțe înalt pentru a determina un efort similar din partea celorlalți.

Mecanismul de acordare era discreționar stabilit de nivelul de management (deși o metodologie generală exista).

SFP necesită un mecanism de control. E nevoie de training pentru a asigura funcționarea unui astfel de sistem.

Cadrul trebuie să asigure angajaților posibilitatea de a discuta despre performanța lor.

Schema nu a fost transparentă, ceea ce a afectat și nivelul perceput de echitate al acesteia

Transparența trebuie să fie la baza SFP.

Departamentele de HR au avut un rol preponderent administrativ.

Departamentele de HR pot avea un rol central în a comunica despre scopul și mecanismele schemei și pentru a asigura legătura cu cadrul de management al performanței.

4. Premiul de excelență

- ☛ Recomandări generale
- ☛ Opțiuni de implementare
- ☛ Plan de implementare etapizată

Considerații generale

STATUS QUO – cadrul legal în vigoare

- Legea-cadru nr.153/2017 stabilește reguli generale cu privire la introducerea unui premiu de excelență aplicabil angajaților din sectorul public, pe baza unei decizii a conducătorului instituției;
- Premiul este plafonat prin lege la nivel individual și organizațional.
- Premiul nu a fost introdus încă din cauza constrângerilor bugetare.
- Reguli specifice pentru acordarea acestui premiu au fost deja dezvoltate pentru angajații din penitenciare.

Recomandări generale – pentru administrația publică în ansamblu (1)

SFP să fie integrată în **reformele mai ample ale MP** și reformele organizaționale

Introducerea SFP trebuie să fie însoțită de **utilizarea unui set mai amplu de instrumente de motivare** în cadrul unui sistem îmbunătățit de MP

Specificul fiecărui sector trebuie avut în vedere în etapa de design

Organizațiile să dispună de **flexibilitate** să aleagă între scheme de grup/individuale în funcție de natura activității/funțiilor

Mărimea recompensei trebuie să fie rezonabilă; limita lunară din Legea-cadru este prea mare
+
Numărul de beneficiari trebuie limitat (maxim 15% pentru execuție, 20% pentru conducere)

Recomandări generale – pentru administrația publică în ansamblu (2)

Introducerea SFP trebuie să fie **etapizată, pilotată** și reformele MP trebuie prioritizate

Alegerea instituției pentru pilotare ar trebui bazată pe o **evaluare a nivelului de pregătire pentru SFP.**

Trebuie să existe un **sistem de monitorizare și control** pentru a se asigura că schema funcționează conform obiectivelor sale

Un **mecanism de implementare diferit** trebuie asigurat pentru IFP

Schema SFP trebuie **evaluată periodic** folosind metode științifice, anchete prin care să se colecteze feedback de la angajați și măsuri obiective de măsurare a productivității/performanței în funcție de specificul sectorului.

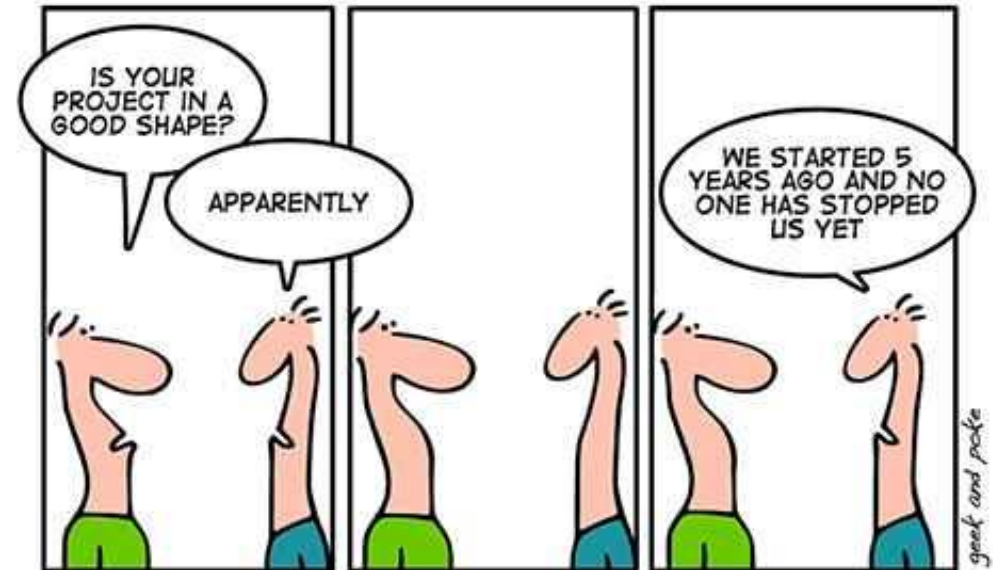
Recomandări cu privire la “premiul de excelență” pentru funcționarii publici

- **Context favorabil reformelor-** DACĂ schema este bine proiectată și e însoțită de reforme mai ample ale MP, SFP poate să încurajeze discuțiile despre performanță între angajați și manageri.
- SFP este utilă în contextul structurii actuale de salarizare și carieră
- **Efectele unei scheme bine proiectate au potențialul să:**
  - **Sporească atractivitatea funcției publice pentru tineri,** permițând creșteri salariale indiferent de nivelul de vechime și de oportunitățile existent de avansare în carieră
  - **Stimuleze suplimentar angajații deja concentrați în gradele profesionale superioare** să își îmbunătățească performanța.

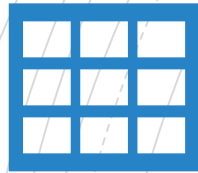
	Obiective	IP
1	Utilizare sporită a discuțiilor despre performanță între angajați și manageri ca bază pentru acordarea SFP	% angajați care raportează că discuția despre performanță a avut loc de cel puțin două ori pe an și că funcționarea schemei SFP se bazează pe acest dialog
2	Asigurarea funcționării schemei SFP pe bază de merit	% angajați care consideră că noua schemă SFP răsplătește pe cei cu performanțe înalte
3	Îmbunătățirea comunicării pe teme legate de SFP	% angajați care consideră schema transparentă și mecanismul de acordare clar
4	Îmbunătățirea competențelor managerilor de a derula discuțiile despre performanță în legătură cu componenta SFP	% manageri care au beneficiat de training relevant în cursul ultimului an
5	Creșterea atractivității funcției publice pentru tineri	% dintre tinerii nou recrutați (sub 35 de ani) care știau de schema SFP anterior recrutării % dintre tinerii nou recrutați (sub 35 de ani) care consideră schema SFP atractivă
6	Nivelul de acordare a SFP	% angajați care beneficiază de SFP

Obiective și IP pentru monitorizare...

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fnetmap.wordpress.com%2F2018%2F05%2F14%2Fhow-to-use-net-map-in-monitoring-and-evaluation%2F&psig=AOvVaw0-oYXpw3y3R9ySJJum2TO5&ust=1586436880563000&source=images&cd=vfe&ved=0CAMQjB1qFwoTCMD7-ljw2OgCFQAAAAAdAAAAABAX>

Logica din spatele opțiunilor formulate se bazează pe...

3 opțiuni de implementare, pe baza a 3 factori:

Individual/grup

Legătura cu procesul de evaluare anual a performanțelor

Mărimea și frecvența sporului (acordat ca % sau sumă fixă, în plată unică sau pe parcursul mai multor luni).

Toate opțiunile depind de reforme MP mai ample

Opțiunile corespund celor două filozofii din raportul principal cu privire la MP: administrativă sau axată pe dezvoltare

	Opțiunea 1	Opțiunea 2	Opțiunea 3:
	Focus: dezvoltare	Focus: administrativ	Abordare mixtă
Logica din spatele opțiunii	SFP legată de "performanța recentă" (spot bonus)	SFP legat de evaluarea anuală a performanței	SFP acordat ca o combinație între 1.2 și 2, cu premii la final de an și în cursul anului
Perioada la care se raportează decizia de acordare a SFP	1.1.: 3 sau 6 luni (preferat) Nu mai des de 3 luni: costuri administrative!	Un an	Un an La 3 sau 6 luni pentru premiul acordat n scursul anului
Perioada de acordare	1.1.: SFP lunar timp de 3 sau 6 luni	1.2: SFP punctual acordat și calculat și impactul bugetar. Pot fi SFP lunar timp de un an	Combinație de: SFP la final de an Și SFP punctual în cursul anului
Eligibilitate	Toți angajații care primesc cel puțin "3" sunt eligibili (perf. adecvată) conform evaluării anuale a performanței – se bazează pe o discuție între manager/angajat cu privire la performanța recentă	Toți angajații sunt eligibili – pe baza procesului anual de evaluare a perf.	Combinație de 1 și 2
Frecvență	Premii acordare la 3 sau 6 luni	Premii acordate lunar timp de un an	Premii acordate la final de an și în cursul anului

Au fost dezvoltate mai multe scenarii și calculate și impactul bugetar. Pot fi discutate după ce este trimis raportul.

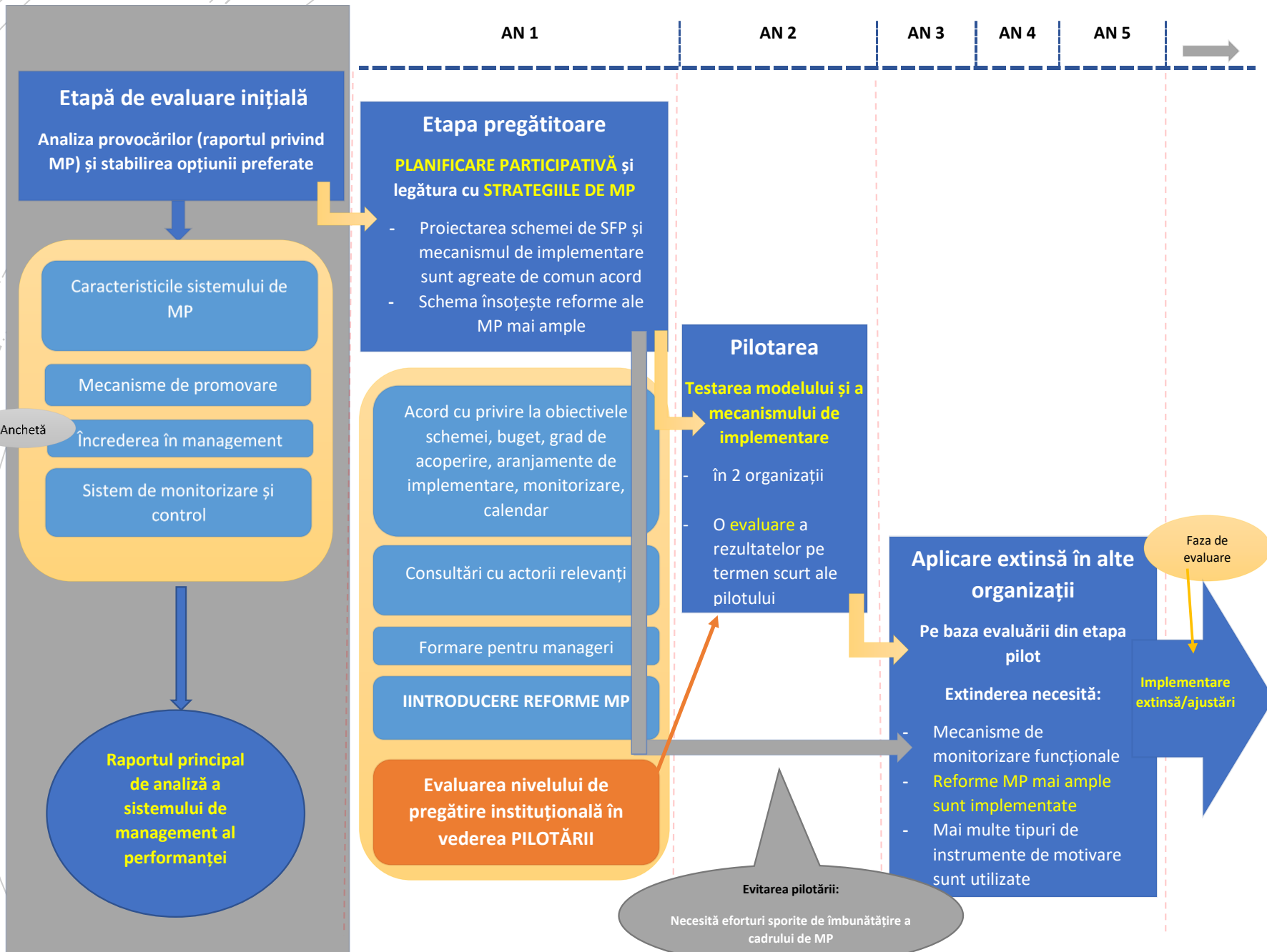
Mecanismul de implementare în legătură cu procesul de evaluare a performanței

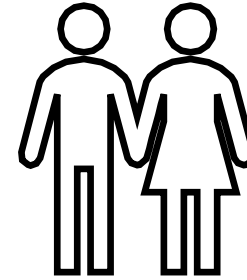
Opțiunea 1

- Bazată pe o discuție simplificată cu privire la performanță între angajați și manager
- Trebuie clar identificate rezultatele deosebite + legătura cu obiectivele instituționale (dacă este posibil) + să se identifice competențele dovedite
- Discuții de ajustare între manageri
- Departamentul de HR este implicat direct
- Comisiile paritare/reprezentanții angajaților sunt implicați

Opțiunea 2

- Legată direct de evaluarea anuală a performanțelor
- Proporția angajaților evaluați la nivel maxim este limitată >>> reuniuni de calibrare și cote stabilite pentru notele cele mai mari.

- Opțiunile și recomandările vor fi analizate și discutate în detaliu după această prezentare inițială
- Recomandările din raportul pe SFP sunt strâns legate de recomandările din raportul pe MP, deci cele două rapoarte vor fi trimise ca un pachet
- Planul de implementare (Roadmap) pentru MP va acoperi și SFP.